

II

Na letišti jsem si listoval v pasu. Toho roku jsem byl v Africe, Austrálii, obou Amerikách, měl jsem ještě platná víza. Poslouchal jsem hlasy neviditelných žen v amplionu a váhal mezi letem v devatenáct čtyřicet pět do Kamerunu, třicetadvacet padesát do Ekvádoru, dvaadvacet deset do Brazílie a hotelem na Montmartru, kde bych se mohl zavřít a čekat na konec. Vybral jsem si Yaoundé a tropický prales v devatenáct čtyřicet pět, přebukoval letenku a šel jsem si zase sednout. Kolem prošla letuška a zvláště se na mě podívala. Možná mě poznala. „Představte si, zrovna jsem viděla kapitána Folaina... Vypadal vyděšeně, byl neoholený... Co se mu stalo?“

„... Nechci být jako hračka rozbitá na kousky, Micheli. To je ponižující. V určité chvíli člověk narazí na otázku důstojnosti. Běž, jeď daleko, jak jsi mi to slíbil. Tam. Hlavu nech tady, doma. Neutápěj se v neštěstí, nemysli jenom na mě, nechci ti hlodat v hlavě... Musím tě opustit. Budu ti jinou ženou. Běž za ní, najdi ji a dej jí to, co já ti nechávám, ať to přetrvá. Bez ženskosti ty hodiny a roky vytržení, tu surovost, které se tak lichotivě a pompézně říká ‚osud‘, nedokážeš přežít. Se vši svou láskou doufám, že ji potkáš a že přijde na pomoc tomu, co z našeho vztahu nemůže, nesmí zemřít. Nezapomeneš tím na mě, ‚nezradíš mou památku‘, jak říkají nábožně ti, kteří svou zbožnost vyhrazují smrti a beznaději. Vůbec ne! Bude to naopak oslava, záruka přetrvání na truc tomu všemu, co nás

pošlapalo. Doložení nesmrtelnosti. Musí ti pomoci zhanobit neštěstí – ‚nauctívali‘ jsme se ho po celá tisíciletí až dost. Příliš ochotně a pokorně skláníme hlavu před tím, co s námi zachází tak lhostejně a barbarsky. Pro mě je to otázka ženské hrdosti. Skoro až přežití. Vzpouira, způsob, jak bojovat za čest, odmítnutí nechat se potupit. Běž za tou neznámou sestrou, řekni jí, jak moc ji potřebuju. Odejdu, ale přitom chci zůstat ženou...“

Ohlásili let do Yaoundé, šel jsem si vyměnit dolary a ocitl se na dálnici ve směru zpět do Paříže. Když jsem taxikáři sděloval adresu, automaticky jsem dodal: „... třetí patro vlevo.“

Kývl hlavou na souhlas.

„Jednou to určitě přijde,“ řekl. „Francouz už by dneska nejraději nevylezl z auta. Zatím to ale ještě není dořešený. Snad mají výtah.“

Mrknul do zrcátka, aby se ujistil, že se směju. Smál jsem se.

Když jsem přijel do ulice Saint-Louis-en-l'Île, byla už tma. Vyšel jsem nahoru a zvonil. Zalitoval jsem, že jsem poslal taxikáře pryč, býval jsem mohl zajet i za seňorem Galbou, také čekal. Už jsem se chystal sejít dolů, když vtom se dveře otevřely. Měla zarudlé oči. Když mě uviděla, uštěpačně sebou cukla, jako by jí ještě záleželo na dekoru.

„O co tady vlastně jde? O instinkt lovce? Tak to jste na špatné adrese, tady to není – pokud vůbec někde... Tady nic nenajdete. Ani záchranný kruh...“

Vešel jsem a vzal ji do náruče. Cítil jsem její nehty v týle. Vzlykala. Věděl jsem, že nejde ani o mě, ani o ni. Šlo o nouzi. Byl to jen okamžik vzájemné pomoci. Oba jsme potřebovali zapomenout, odpočinout si na cestě, než svá zavazadla plná nicoty poponeseme zase o kus dál. Ještě jsme potřebo-

vali překonat poušť, kde každý odpadlý kus oblečení rozděljuje, oddaluje, týrá, kde pohledy uhýbají před nahotou, a nejen tělesnou, a kde ticho hromadí své kameny. Dvě bytosti na útěku, vzájemně se podpírající svým osaměním, a život čeká, až to přejde. Zoufalá něha, která je jen potřebou něhy. Tu a tam jsme v přítomnosti hledali pohledem oči toho druhého, abychom se ubránili nevolnosti. Fotka holčičky na nočním stolku. Fotka rozesmáté holčičky na krku. Neumělý portrét, bezpochyby malovaný popaměti. Co jsme měli společného, se nacházelo u ostatních, ale spojovalo nás to ve chvílce vzdoru, v kratičkém boji s neštěstím. Nebylo to mezi námi dvěma, ale mezi námi a neštěstím. Nenechat se rozjet pod koly, o to šlo. Cítil jsem na tváři její slzy. Nikdy jsem nedokázal plakat, ona mi to ulehčila. Jakmile pocítila lítost nebo výčitky, pád, rozpaky, pocit viny, vstala, oblékla si župan a schoulila se v křesle s koleny pod bradou. Ještě nikdy jsem se v očích nějaké ženy neviděl jako takový vetřelec.

„Prosím,“ řekla.

„Dobře.“

Začal jsem si sbírat šaty, které se povalovaly na koberci.

„Vůbec nevím, proč jsem to udělala...“

„Malá smrt ve formě sebevraždy,“ napověděl jsem.

Pokusila se o úsměv.

„To bude ono. Nesmíte se na mě zlobit. Jsou chvíle...“

„Kdy je toho na člověka moc... všeho, ale hlavně ničeho. Mohli jsme to spolu vydržet ještě chvílku.“

„Nemám vůbec chuť být šťastná.“

„A kdo tu mluví o štěstí, Lydie? Já mluvím jen o vzájemné pomoci.“

„Dobře jste viděl, že... nejsem k ničemu.“

„Není divu, když to člověk dělá tak, jako by skákal ze sedmého patra...“

„Nesudte mě moc přísně...“

„Ale prosím vás!“

Strčil jsem kravatu do kapsy. Vázat si potom kravatu, to vždycky působí hulvátsky.

„Kdy se to stalo?“

„Před půl rokem. Ale ne a ne to přestat... Říkám si, jestli to neprodlužuji... záměrně, abych ze vzpomínek udělala důvod proč žít. Bez toho... bych nevěděla, co tu ještě hledám. Byli u toho svědci. Říkají, že manžel najednou ztratil kontrolu nad vozem. Přitom nejel rychle. Nemůžu mu nic vyčítat. Malou posadil dozadu, vždycky to tak dělal... Možná to mezi námi skončilo už předtím a já potřebuju tuhle výmluvu, abych se na něj mohla zlobit...“

Přitiskla obličej ke kolenům, viděl jsem jen bílé vlasy. Potom zdvihla hlavu. V očích už měla zase ztrápený výraz.

„V takových případech je potřeba odjet někam daleko,“ poznamenal jsem.

Konečně jsem na rtech zahlédl náznak veselosti.

„Do Caracasu?“

„Do Caracasu.“

„To je trochu moc daleko, moc narychlo a jak jste říkal předtím v kavárně, potom se člověk bude stejně muset vrátit...“

Šla do kuchyně pro lahev whisky a skleničku.

„*One for the road*“, nabídla mi.

„Čin-čin.“

Napil jsem se. Přátelsky mě pozorovala.

„Je to... čerstvé?“

„A co?“

„Jste sirotek, po ženě.“

Podíval jsem se na hodinky.

„Už to bude sto let,“ řekl jsem a odešel.